

Ensikon ruokinta

(Lähde: Sörensen, G. 2008. Fodring af polte, Infosvin, Dansk Svineproduktion)

- Kasvuajan ruokinnalla voidaan vaikuttaa ensikoiden myöhäisempiin hedelmällisyystuloksiin. Oikeanlaisella ruokinnalla on positiivisia vaikutuksia ensikon suolistoterveyteen, jalkarakenteeseen ja -kovuuteen, lihavuusasteeseen, luustonvahvuuteen sekä ensikoiden tasalaatuisuuteen
- Tyydyttävä suolistoterveys saavutetaan käyttämällä riittävän kuitupitoista rakeistettua rehua tai jauhatettua kotiseosta. Lisäksi ensikoille voi antaa olkea.
- Kasvunopeutta voidaan rajoittaa antamalla ensikoille kuitu- ja matalaenergiapitoista rehua. Yli sadan kilon painossa olevien ensikoiden rehun proteiinipitoisuutta kannattaa rajoittaa. Rehun proteiinipitoisuuden rajoittamisella pyritään lisäämään ensikon selkäsilavan määrää.

Suosittelava ruokintastrategia ensikoille:

- 30-50 kg, ruokitaan kuten alkukasvatuksessa olevia lihasikoja
- yli 50 kg, ruokintaa hieman rajoitetaan, käytetään kasvatus-/imetyshuhua
- yli 90 kg, rajoitetaan proteiinin saantia kiimaan saakka, kunnes selkäsilavan paksuus on 12 – 18 mm ja paino 130 – 140 kg. Ruokinta kuntoluokituksen mukaan kasvatus-/imetyshuhulla

Paino (kg)	RY/päivä *	Sulava raakavalkuainen (g/RV) suositus*	Rehu
30-50	vapaasti*	150*	lihasian alkukasvatusrehu
50-90	maks.2,8*	115*	kasvatus/imetyshuhua
yli 90	riippuu kunnosta (2,5-3) *	115*	kasvatus/imetyshuhua

*Tanskalainen rehun energia-arvojärjestelmä poikkeaa hieman suomalaisesta järjestelmästä. Selvyyden vuoksi RY- ja SRV-arvot on ilmoitettu suomalaisten käyttämän energia-arvojärjestelmän mukaan.

Ryhmäruokinta

Ensikot kasvatetaan yleensä ryhmissä, jolloin yksilöllinen ruokinta ei ole mahdollista. Riittävästi kuitua sisältävä sekoitus rajoittaa syöntinopeutta ja helpottaa yhtäaikaista ruokintaa. Lisäksi ensikoille voi antaa olkea, joka toimii sekä täyttävänä kuitulisänä, että ajankuluna.

Suolistoterveys

Rehun jauhatuskarkeudella voidaan vaikuttaa suolistoterveyteen ja mahamuutoksiin. Karkea jauhatus huonontaa rehuhyötysuhdetta noin 10 %, mutta sen voi ajatella investointina suolistoterveyteen. Rehustuksen kuitupitoisuutta voidaan lisätä myös antamalla ensikoille olkea. Tutkimukset osoittavat, että rehun tulisi sisältää 240 g kuitua/ 1000g, jotta sillä saataisiin positiivisia vaikutuksia suolistoterveyteen. Ensikoille tällaista seosta voisi antaa 70 kg:n painosta lähtien.

Hyvä rakenne ja jalkavahvuus

Kasvunopeus 30 -130 kg:n painovälillä vaikuttaa ensikoiden rakenteeseen ja jalkavahvuuteen. Tämän vuoksi kasvukaudella ei kannata tähdätä maksimaaliseen kasvunopeuteen. Keskimääräiseksi kasvunopeudeksi suositellaan maltillista, noin 700 g päiväkasvua. Kasvunopeuden rajoittamisella parannetaan jalkojen ja luuston lujutta sekä ensikoiden tasalaatuisuutta. Toisaalta runsaalla ruokinnalla saadaan paremmin esiin huonojalkaiset ensikot (Siljander-Rasi ym. 2006).

Rasvoittuminen

Tutkimusten mukaan 16 - 20 mm selkäsilavan paksuus on optimaalinen ensikon tuleviin hedelmällisyystuloksiin ja kestävyYTEEN. Tanskalaisten ym. tutkimusten mukaan ensikoiden rasvoittumiseen voidaan vaikuttaa rajoittamalla rehunproteiinipitoisuutta painovälillä 100 - 130 kg. Kuitenkin tiineiden emakoiden aminohappojen saanti tulee olla riittävää, ettei se vaikuta jatkossa niiden hedelmällisyystuloksiin. Ensikoiden selkäsilavan paksuus ja kuntoluokitus kannattaa määrittää silavatutkalla.

Optimaalinen luustonvahvuus

Kivennäisruokinta on perusta luustonmuodostumiselle. Hyvä luuston kehittyminen vaatii noin 10 % enemmän kalsiumia ja fosforia rehussa, kuin mikä on optimaalisen kasvun vaatimus. Se tarkoittaa käytännössä sitä, että ensikon on saatava vähintään 8 grammaa kalsiumia ja 2,2 grammaa sulavaa fosforia rehuyksikköä kohden. Kuitenkaan ylimääräisillä kivennäisillä ei saavuteta parempaa luustonvahvuutta, kestävyyttä tai hedelmällisyysominaisuuksia.

Ensikon ikä ensimmäisessä kiimassa

Ensikot voidaan tiineyttää noin 230 - 240 päivän ikäisinä, jolloin ne painavat keskimäärin 130 kg ja selkäsilavan paksuun on 12 - 18 mm. Tähän päästään noin 700 g päiväkasvulla 30 -130 kg painovälissä. Ensikot kannattaa tiineyttää aikaisintaan toiseen kiimaan.

Flushing eli kiihotusruokinta

Päivittäistä rehuannosta kannattaa korottaa noin 3,5 rehuyksikköön reilu viikko (5-10 vrk) ennen siemennystä, jotta munasoluja irtoaisi riittävästi. Siemennyksen jälkeen rehun energiataso on muistettava vähentää noin 2 rehuyksikköön, jolloin veren progesteronitaso säilyy riittävänä alkionkehitykselle.

Kirjallisuus:

<http://www.infosvin.dk/index.aspx?id=03da87f5-b895-40af-acc7-60a571b122e8>. viitattu 6.2.2009

Siljander-Rasi, H. 2006. Sian ruokinta ja hoito. Tieto tuottamaan 114.

MTT 2006. Rehutaulukot ja ruokintasuositukset. Nähtävissä sivuilla: www.agronet.fi/rehutaulukot/